

Leikkipuistot ja leikkipaikat

<https://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/leikkipuistot-ja-leikkipaikat/>

Helsingissä on monenlaisia kaupungin ylläpitämiä leikkipaikkoja ja leikkipuistoja: uusia, vanhoja, monipuolisia, hyvin yksinkertaisia, hyväkuntoisia ja huonokuntoisia, aktiivisesti toimivia ja hyvin hiljaisia.

Leikkipuistoissa järjestetään arkisin ohjattua toimintaa ja puistoilla on myös sisätiloja ja mm. ulkoleluja käytössä. Leikkipuistoissa on siis omaa henkilökuntaa töissä.

Leikkipaikoilla leikitään omatoimisesti, ilman kaupungin henkilökunnan valvontaa.

Suunnittelu

Helsingin kaupungin leikkipuistoja ja leikkipaikkoja suunniteltaessa tulee noudattaa yleisiä ulkoleikkipaikkoja koskevia ohjeita. Näitä ovat esim. SFS-standardit ja -ohjeet sekä Tukesin ohjeet. Teknisiä ohjeita löytyy esim. Infra RYL ja RT-ohjeista.

Turvallisuus

Leikkipaikkojen suunnittelussa noudatetaan EN-standardeissa esitettyjä turvallisuusvaatimuksia. Leikkipaikkojen tulee täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat olleet voimassa asennushetkellä. Leikkivälineiden ja turva-alustojen turvavaatimukset on esitetty SFS-standardeissa.

Leikkialueilla olevia muitakin kalusteita kuten portaita, pöytiä, penkkejä ja päällytettyjä alueita, voidaan käyttää leikeissä. Niiden ei edellytetä täyttävän leikkivälineiden turvavaatimuksia, mutta niiden turvallisuus ja sijoitus tulee huomioida suunnittelussa. Standardeja sovelletaan aktiivisen leikin alueella oleviin välineisiin, kuten kuntoilulaitteisiin, joita käytetään leikkivälineen tavoin.

Putoamisalustat

Leikkivälineen putoamisalueella (turva-alueella) tulee käyttää jotain iskua vaimentavaa alustaa. Eri materiaalit on esitelty tarkemmin kortissa Iskua vaimentavat turva-alustat ja pinnoitteet.

Putoamisalusta valitaan kohteeseen ja sen käyttöön sopivaksi.

- Sidottu turva-alusta: hyvä esteettömyyden kannalta, sillä on helppo liikkua apuvälineiden ja lastenvaunujen kanssa.
- Turvahake: luonnonmukainen ja pölyämätön materiaali, ei kuluta leikkivälineitä eikä vaatteita

turvahiekan tavoin.

- Turvahiekka: luonnonmukainen materiaali, kulkeutuu pois erityisesti keinujen, liukumäkien, karusellien ja köysiratojen kohdalta, kuluu herkästi liikkeen takia liian ohueksi ja syntyvä kuoppa alkaa kerätä vettä, kuluttaa kengissä kulkeutuessaan leikkivälineitä.

Iskua vaimentavat alustat ovat talviaikana usein jäässä eivätkä toimi. Leikkivälineiden käyttämiseen ei siksi talviaikaan kannusteta eikä leikkialueilla ole talvikunnossapitoa.

Esteettömyys

Esteettömyys tulee ottaa huomioon kaikkien leikkialueiden suunnittelussa. Leikkialueelle tulee järjestää esteetön pääsy ja liikkumis- ja toimimisesteisille lapsille tulee järjestää mahdollisuus osallistua leikkiin.

- Leikkipuistot, joissa pyritään erikoistason esteettömyyteen, on määritelty koko helsingin kattavalla kartalla [Tavoitteellisen esteettömyyden erikoistason leikkipuistot](#).
- Esteettömien leikkipuistojen suunnitteluohjeita löytyy [SuRaKu-kortista 6](#).
- Suunnittelun avuksi kaupunki on laatinut ohjeet [Kriteerit erikois- ja perustason leikkipaikoille](#).
- Esteettömyyteen liittyvillä kontrastiväreillä tarkoitetaan värien välisiä tummuuseroja. Oleellisia eivät ole värit sinänsä, vaan niiden ajateltu ero mustavalkoisessa asteikossa. Riittävä värikontrasti muodostuu, jos ero vastaa keskiharmaan ja mustan tai keskiharmaan ja valkoisen eroa.

Toimintavälineet ja kalusteet

- Toimintavälineiden valinnassa tulee noudattaa puitesopimusjärjestelyssä esitettyä valintakaavaa.
- Kalusteiden valinnassa noudatetaan [Helsingin kaupunkikalusteohjetta](#).
- Leikkivälineiden sijoittelussa huomioidaan auringon ja tuulen suunta.
- Leikkivälineet asennuksessa noudatetaan valmistajien ohjeita.

Keinut

- tulee olla riittävästi kaikilla leikkipaikoilla
- huomioitava eri-ikäiset käyttäjät: pienille lapsille tarvitaan vauvaistuin ja isommille lapsille lautaistuin. Erilaiset istuintyytit on hyvä sijoittaa välitangollisiin tai kokonaan erillisiin keinutelineisiin
- Leikkipuistossa keinujen ehdoton vähimmäismäärä on kaksi vauvakeinua ja kaksi lautakeinua, mitä voidaan täydentää esimerkiksi pesäkeinulla.

Muuta huomioitavaa

- Leikkialueen suunnittelussa kiinnitetään huomiota pintavesien ohjailuun. Aktiivisen leikin alueelle ei saa muodostua lammikoita ja mahdolliset pintavesien imeyttämiseksi tehtävät avovesipainanteet tulee sijoittaa turvallisesti riittävän etäälle leikkialueesta tai rajata aidalla.
- Hulevesien käsittelyn suunnittelussa käytetään [Helsingin kaupungin hulevesistrategian](#) esittämää prioriteettijärjestystä.
- Leikkialueen kasvillisuutta valittaessa huomioidaan [Helsingin kaupungin kasvilinearit](#). Leikkialueiden istutuksissa on käytettävä riittävän suuria taimikokoja. Kasvillisuus erotetaan ja rajataan selkeästi aktiivisen leikin alueesta. Ei istuteta myrkyllisiä kasveja.
- Suunnittelussa tulee ottaa huomioon huoltoajoliikenteen aiheuttamat riskit alueen käytön turvallisuudelle. Mahdolliset pelastusreitit on määriteltävä ja sijoitettava siten, etteivät ne risteä aktiivisen leikin alueen kanssa. Pelastusreitin talvikunnossapito tulee huomioida suunnittelussa.
- Ympäristönäkökulma, kuten ilmastonmuutoksen hidastamiseen pyrkiminen, on huomioitava tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin. Tämä voi tarkoittaa tulevaisuudessa esimerkiksi hiilijalanjäljen ja elinkaaren arvioimista leikkivälineiden valinnassa.

Helsingin ohjeet ja linjaukset

- www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi/julkaisut-ja-aineistot/ohjeita-suunnittelijoille/kaupunkikalusteohje-toimintavaliineet-puitesopimukset
- Kriteerit erikois- ja perustason leikkipaikoille, Helsinki kaikille -projekti, työpaperi, päivitetty 8/2009

Lisätiedot ja -lähteet

- Safe to play, kaikki leikki- ja liikunta-alueiden turvallisuudesta, Esa Junntila, esittely <https://www.s2p.fi/wp-content/uploads/2015/11/Safe-to-Play-FIN-Esittelysivut.pdf>
- <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Kuluttajapalvelut/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Leikkikentat/>

Katso myös

[Päiväkotipiha, \(D\) Istuimet ja pöydät, Kaupunkikalusteiden 3D mallit, Ulkoliikuntapaikkojen päällysteet](#)

, [Rakennetut viheralueet](#), [Iskua vaimentavat turva-alustat ja pinnoitteet](#)

Hakusanat

[puisto](#), [putoamiskorkeus](#), [aita](#), [leikkipuisto](#), [leikkipaikka](#), [leikki](#), [leikkivälineet](#), [toimintavälineet](#), [putoamisalusta](#)